

„Novi Čas“ izhaja:

ob četrkih popoldne.

Rokopisi naj se pošiljajo do srede
zjutraj na uredništvo v Gosposki
— ulici št. 6, drugo dvorišče. —

Odgovorni urednik: Anton Šinigoj.

Tiska „Narodna Tiskarna“ v Gorici.

NOVI ČAS

„Novi Čas“ stane:

za celo leto 4 K

„ Nemčijo 5 „

„ ostale dežele 6 „

„ posamezne številke 10 vin.

Oglasi po dogovoru.

Upravištvo je v Gosposki ulici št. 6
drugo dvorišče.

Lastnik: Konsorcij „Novega Časa“ v Gorici.

VOJSKA Z ITALIJO.

Armadno povelje maršala nadvojvode Friderika.

O priliki manifesta Njegovega c. in kr. Veličanstva je izdal tudi maršal nadvojvoda Friderik naslednje odločno lepo armadno povelje na vse avstrijske vojake:

„Vojaki! Slišali ste v resni uri izgovorjene besede vašega najvišjega vojnega gospoda. Te besede označujejo sramotno podlost našega novega sovražnika, ki plačuje dolgoletno zvestobo s sramotnim izdajstvom. Vojaki! Te besede nam pa nalagajo tudi nove velike naloge, katerih rešitev Njegovo Veličanstvo in domovina zaupljivo polagata v naše roke. Ne stopa proti nam častni nov sovražnik. Ne! Izdajalski dosedanjí zaveznik avstrijskih in nemških z magami ovenčaníh armad in brodovij, ki po 10mesečnem vročem borenju proti pol sveta stoje nepremagane in trdnjše kot kdaj, naš zavratno napada za hrbtom. Dolžnost naših vojakov je, da to brezprimerno zadržanje našega sovražnika s krvjo in železom kaznujemo in mu zopet pokažemo pot, katero so mu nekoč že naši predniki pokazali pri Mortari in Novari, pri Kustoci in Visu. Naš vroče ljubljani najmilostnejši gospod, ki je vse poskusil, da bi nam in našim zaveznikom prihranil to novo poskušnjo, hoče v nas najti duha Radeckega, nadvojvode Albrehta in Tegetthofa. Mi hočemo biti njih vredni vnuki. Mnogo sovražnikov obilo častito naj bo naš bojni klic. Tako pozdravimo svojega vzvišenega cesarja in kralja in naše zveste zaveznike, tako pozdravimo mi na severu svoje tovariše, ki stoje na jugu pripravljene, da kljubujejo sramotnemu vpadu za našim hrbtom, dokler tudi na jugu ne bo napočil dan, ki bo prinesel krvavo maščevanje. Vojaki! Brez obotavljanja, veselega poguma nad novega sovražnika! Z božjo pomočjo in v zvestem bratstvu z našimi zavezniki tovariši bomo znali tudi njega premagati.“

Sveta Gora.

„Tebe nam hočejo vzeti, Tebe razrušiti? Kaj pa je Mati Božja Lahu storila? Kaj pa ima Lah od tega, če cerkev razbije?“ Tako so vskliknili in vsklikajo bolestno naši ljudje, ko so se v teh dnevih ozirali na ljubo svetišče Matere Božje na Sv. Gori. Da celo jokali so se, ko jim je srce stiskalo misel, kaj bo z Marijinim svetiščem na Sv. Gori... Svetišče tam gori je del našega sreca; pota iz naših rodni vasi grede povsod na Sv. Goro; ni človeka pri nas, ki bi teh potov ne poznal in ljubil; hodil jih je v dobi deških let in pozneje vse čase; in zadnja daljša pota, po katerih se stavec in starka vračata h grobu domov, so pota s Sv. Gore. Zatorej bolešno vprašanje: Kaj bo s Sv. Goro...?

Ona tvori srce naše lepe Goriške. Tu si podajajo roke Gore, Brda, Kras, Vipavska dolina in Goriška ravan. Kako se tega zavedamo vsi! In ona naj bi nam bila vzeta? Njo, biser naše dežele, naj bi Lah razdejal?

Tam gori v svetišču pred Marijinim altarjem so že molili vsi izmed nas. Nikjer nam ni bilo tako prijetno kot tedaj, ko so nam v cerkvi svetogorski prošnje silile iz srca, same, iskrene in tako prešinjene žive zavesti, da jih Marija v nebesih sprejema in blagoslavlja! In ta kraj svetih spominov in tolikih milosti naj bi nam sovražnik razrušil? Srce se nam upira, ko mislimo na to in le ena globoka molitev nam kipi proti nebu; Bog ohrani nam

preljubo svetišče; Marija čuvaj nad njim!

Bili so že boji za naše lepe kraje. Že pred štiristo leti so hoteli pohlepni Benečani zavzeti našo Goriško. V srditih bitkah se je prelivala kri ob Soči, na Krasu, tja do Vipave. Toda cesarja Maksimilijana hrabre čete so vrgle Lahe nazaj. Naša Goriška in mi goriški Slovenci smo ostali pod Habsburžani, združeni z ostalim slovenskim rodom. Sto let pozneje so se boji ponovili Benečani so koncem l. 1615 zopet udrli v naše kraje, hoteli zasedi Gradiško ter pustošili, kamor so prišli. Dve leti je trajala ta vojska. Toda Lah so se morali umakniti, ne da bi bili kaj dosegli. Mi pa smo ostali zopet pod Habsburžani. Le zavest je prešla v naše ljudstvo, da bi pod Lahom naše življenje bilo uničeno.

Sedaj se stari poskus zopet ponavlja. Samo da ni bil nikdar prej tako silovit in tako krivičen kot sedaj. Tudi v prejšnjih časih je Lah le po krivici silil v naše kraje, toda kazal se je vsaj vedno kot našega nasprotnika. Sedaj pa se je cela desetletja hlinil zaveznika in prijatelja; in ko je z našo pomočjo postal velik in močan, nam v uri največje nevarnosti hrbet obrača in nas izdajalsko napada! Sramotna podlost je to, pravi sam maršal nadvojvoda Friderik; sovražnik je to, ki plačuje dolgoletno zvestobo s sramotnim izdajstvom! Njegova vojska je sramotni vpad za našim hrbtom.

To je sovražnik, ki bruha sedaj na nas pustošenje in bedo in bi nam hoče razrušiti preljubo svetišče na Sv. Gori. Hoče nam vzeti najdražje, kar imamo! Že sedaj se nam nudi grozni prizori, ker s trepetom v srcu moramo gledati, kaj verolomni izdajalski sovražnik naše monarhije in našega rodu namerava z srcom naše dežele, s svetogorskim Marijinim svetiščem. To dela sedaj. Kaj bi pa šele pozneje počel, če bi namene svoje zahrbtosti in verolomstva pričel pri nas vresničevati? Kaj bi počel s cerkvami po naših rodni vseh; kaj bi počel z našim jezikom in z našo mladino po šolah?

Da s trepetom se oziramo na Sv. Goro, ki jo sovražnik oskrinja, a prepričani smo, da nam svetišča ne zavzame nikoli. Devica mogočna kakor vojskine čete bode mesto, na katerem si je ukazala hišo postaviti, čuvala kakor je je čuvala v prejšnjih viharjih! Mi pa idimo v cerkve, kakor je ob početku sedanje svetovne vojske sam nemški cesar pozval svoje ljudstvo, da molimo k Bogu in prosimo blagoslova na naše hrabre vojake in našo domovino! Zmaga bode naša gotovo!

Kako so nas v Italiji sovražili.

Znano je, da se je Italija le v zvezi z Avstrijo in Nemčijo okrepila in postala veljavlast. Toda Avstriji je ostala vedno stara nasprotnica. Proti njej je ruvala kjer je mogla; dasi je bila v zvezi z nami, nas ni nikjer podpirala. Kadar se je šlo za kak spor med trozvezo in Francozi, Rusi ali Angleži, vselej je bila Italija na nam nasprotni strani.

Že desetletja sem se vidi, da se je Italija na vse strani pripravljala, da nas enkrat odrine od morja in nam vzame naše primorske dežele. Delala je priprave v visoki politiki in razvijala je najboljše delo. Ono malo Italijanov, kar jih je ostalo v Avstriji, sedelo je takorekoč pri polnih loncih, imeli so vse politične in narodne pravice in gospodarsko so živeli bolje nego v kraljestvu. Treba je bilo torej najprej tem Italijanom ubiti v glavo, da so nesrečni ker zunaj kraljestva in zato — »irredenti«. Ustanovilo se je v ta namen nebroj društev v kraljestvu kakor: »Dante Allighieri«,

»Trento e Trieste« in druga, da so ščuvala in delala propagando v naših deželah.

Naši italijanski domačini sami niso se čutili »neodrešene« in zato je Italija preplavila naše dežele z »regnocoli«, ki so se sčasoma utihotapili v vse mogoče službe, ustanavljali podjetja in ponekod kakor n. pr. v Trstu dobili v roke oblast nad ulico in strahovali domačine.

Ti so bili v prvi vrsti, ki so trobili v svet o zatiranju Italijanov v Avstriji, in italijanska javnost in vlada je porabila vsako priliko ali nepriliko, da se je mešala v naše notranje razmere in grozila z najskrajnejšimi posledicami, da bi se temu rovanju ne smelo gledati na prste. Mož ki je vse to zahrbtno spletkarenje dobro umel, prejšnji tržaški namestnik princ Hohenlohe, je bil predmet najhujših napadov od strani italijanske javnosti in ko je koncem avgusta l. 1913 izdal znane dekrete, s katerimi je skušal vsaj deloma spraviti ranjike iz njihovih postojank, nastal je tak hrup v kraljestvu, in tako se je grozilo, da so tudi ti dekreti ostali deloma neizvršeni. V kljub toliki občutljivosti proti nam, se vendar nam nasprotnim Italijanom ni zdelo nepošteno, če so se Oberdank in drugi posluževali bomb in bodal v doseg svojih ciljev. S tem, da se je bil Oberdank lotil celo posvečene osebe našega cesarja in ga hotel umoriti, storil je po mnenju Avstriji sovražnih Italijanov nekaj svetega. Kot narodnega mučenika ga slave po Italiji, postavljajo mu spomenike in v muzeju v Vidmu posvetili so eno sobo samo spominom na Oberdanka, in še te dni je nek senator daroval 500 lir v namen, da postavijo Oberdanku spomenik v Trstu, če ga osvobje, kar bo seveda ostalo le želja.

Na zunaj so udarjali po Avstriji, kjer so mogli, in pri prvem sporu naše države s Srbijo leta 1908 je stala italijanska javnost in vlada odkrito proti nam. Vendar pa niso še udarili po nas, deloma ker niso bili pripravljene, deloma pa zato, ker so nas še potrebovali. Hoteli so namreč odvzeti Turkom Tripolitanijo in ker so to podjetje gledali po strani tako Angleži kakor Francozi, potrebovali so Italijani naše in nemške zaslonbe, da jim varujemo hrbet in ostali so »zvesti«. Seveda so tudi med tem časom po časopisu in raznih društvih ruvali dalje in pisatelji so v svojih pesmih, dramah in romanih netili sovražstvo do vsega, kar je bilo avstrijsko. Jadransko morje so proglasili za svoje morje in klicali so ob vsaki priliki: »Doli z Avstrijo«. Pri tem so bili zopet tako občutljivi, da so se čutili žalje zaradi vsake malenkosti; med tem ko so sami postavljali spomenike Oberdanku, Garibaldiju in proslavljali vsako bitko z Avstrijo, nam niso niti dopustili, da bi smeli mi primerno proslavljati Tegetthofa, zmagovalca pri Visu.

Vkljub tolikemu sovražstvu niso bili Italijani močje, da bi si poiskali nasprotnika v poštenem boju. Kakor so zanje že prej le Francozi in Nemci morali Avstrijo zmagovati, tako tudi danes niso takoj odkrili svojega lica, marveč so hlinili ob izbruhu svetovne vojske prijateljstvo in ostali 10 mesecev nevtralni in čakali, da drugi pobirajo zanje kostani iz žerjavice. Še le sedaj ko mislijo, da smo že dovolj opešali, si upajo na dan. Toda račun delajo brez krčmarja. Oni niso pričakovali, da bomo vsi Avstriji vstali kot en mož, da s silno močjo zdrobimo izdajkega sovražnika in ga požnemo tja, od koder je prišel.

Svetovna vojska.

Italijansko bojišče.

Junij 8. Sovražni zrakoplov »Città di Ferrara« je bil na povratku iz Reke da-

nes zjutraj ob 6 uri po našem morskem letalu »L. 48« — voditelj linijski poročnik Klansig, opazovalec morskí kadet pl. Fritsch — severozapadno od Lošina zažgan in uničen. Dva častnika in 5 mož posadke so bili ujeti. — Naše morskó letalo »L. 47« je obstreljevalo danes zjutraj Benetke in sicer zrakoplovno lopo Murano-Campalto ter obmetavalo sovražne rušilce z bombami in povzročilo nekoliko požarov; z uspehom je tudi obstreljevalo laško vojaško taborišče in strojne paške.

Junija 9. Sovražnik je včeraj s približno eno infanterijsko divizijo napadal prehod čez Sočo pri Gorici, bil je to prvi velik sovražni napad, ki je bil odbit z zelo težkimi izgubami za sovražnika. Med topovskim ognjem se je umikal in pustil na bojišču nekaj topov. Enak uspeh je imel sovražni napad pri Gradiški in Tržiču. Boji so se tudi vršili vzhodno od prelaza Plöcken na Koroškem in ob naših utrdbah na Koroškem in Tirolskem.

Junij 10. Sovražnik je ponovno poskušal prekoriniti Sočo pri Plaveh, Gradiški in Zagradu a je bil odbit s krvavimi zgubami. V okolici Bovca in na Koroškem se boji nadaljujejo; na vzhodnem Tirolskem se vrše topovski boji, kjer je bil tudi napad sovražnika pri prelazu Tonale odbit. Naš podmorski čoln 4 je pod poveljstvom linijskega poročnika Singule torpediral in potopil neko angleško križarko vrste Liverpool ki je bila spremljana od 6 torpednih rušilcev.

Za splošno vojaški položaj so pa za nas veliko važnejši boji, ki se vrše z Rusi na srednje galiških tleh. Po osvojitvi trdnjave Pzemisl se Rusi umikajo na celi dolgi črti. V zadnjem tednu so naše čete osvojile celo taka mesta, ki niso bila več v naši posesti že od meseca oktobra lanskega leta; najprvo je padlo mesto Kaluš v naše roke, v četrtek smo pa osvojili mesto Stanislav, ki je važno železniško križišče v južno vzhodni Galiciji. Iz Bukovine prodirajo naše čete proti severu in se nahajajo že severno od gališkega mesta Horodenka. Tako vidimo, da stremi vsa ta dolga fronta od Sieniave, ki leži severno nad mestom Jaroslava ob gališko-ruski meji pa do Horodenke ležeče ob bukovinsko-gališki meji, za tem da čim preje zopet osvoji glavno mesto Galicije, Lvov. Rusi se v teh bojih obupno upirajo našim in nemškim četam še vedno ob mestu Moščika. Na vsej drugi fronti prodirajo naši nevdržema naprej ter zajemajo dnevno veliko število ujetnikov in drugega vojnega plena. Pri zavzetju Pzemisla so naši zajeli 30.000 Rusov, pri Stanislavu 6200; Nemci na severnem bojišču, samo dne 8. junija, 4200 ujetnikov, 4 topove in 12 strojnih pušk.

Na bojišču z Italijo prihaja od dneva go dneva do večjih spopadov. Čeravno so se Italijani pripravljali na to vojsko celih deset mesecev, ne vidimo pri njih onega uspeha, kakor so si ga Lah sami želeli. Danes je že dvajset dan te vojske, a do danes so bili Lah več ali manj vsaki krat krvavo odbiti. — V naslednjem sledi pregled dnevnih uradnih poročil o avstrijsko italijanski vojni:

7. junija: S tem dnem začnejo resnejši napadi med Gorico in Tržičem, kjer hočejo sovražniki prebresti Sočo; z veltto vas prepustiti našim četam in se umakniti. Na Kobariškem mora sovražnik, kjer je dva dni prej zasedel vas Krn, ležečo visoko ob pobočju istoimenskega hriba, to vas repustiti našim četam in se umakniti v dolino. — Značilno za italijanske neuspehe je poročilo laškega generalnega štaba, ki že sam priznava, da niso dosedaj dosegli ničesar; opravičuje se pa s tem, da so zasedli Italijani zelo močno utrjene postojanke avstrijskih čet ob

Soči in da imamo mi posebno veliko število topov.

8. junija. Na Primorskem pripravljajo sovražnik generalni napad na naše pozicije ob Soči. Poskusi tega dne prekoračiti Sočo so bili krvavo odbiti. Na koroškem in tirolskem bojišču razun topovskega ognja, ničesar novega.

Srbsko-črnogorsko bojišče.

Vsled nastopa Italije proti Avstriji je tudi Srbija pričela spet z napadi na naše tamošnje obrambne čete. Kot odgovor na to so naši letalci dne 10. t. m. metali bombe na arzenal in smodnišnico v Kragujevacu. Po uspešnem bombardiranju — nastalo je več požarov — so se naši letalci vrnili nepoškodovani nazaj. Na drugi strani so pa začeli Srbi prodirati proti Albaniji menda iz ljubosumnosti do Italije ter so zasedli že albanska kraja Podgradec in Piskopea. Seveda so vsled tega osvojevalnega srbskega pohoda v Albanijo zelo luđi na Srbe, Bolgari in Grki, ki bi tudi radi imeli svoj kos od Albanije. Radovedni smo kaj bo Italija k temu počela.

Boji proti Francozom in Angležem.

Na nemško-francoskem in nemško-angleškem bojišču ni bilo tudi ta teden kljub ljutim bojem nobenega bistvenega dogodka; pač pa so nemški zrakoplovi in zepelin prileteli nad angleško obrežno mesto Harwich in nad utrjeno postojanko Angležev ob reki Humbert ter tam povzročili z metanjem bomb veliko škodo in požarov. Poleg tega so nemški zepelinovci ponovno prileteli nad mesto London in dosegli z bombami precejšnega uspeha. — Najmanj podjetnosti a primeroma tudi največje zgube imajo Angleži in Francozi pri Dardanelski morski ožini v boju s Turki. Tam so sovražniki izgubili do sedaj z Rusi vred 9 velikih bojnih ladij. Pač vzdržujejo še vedno one postojanke na krajnem koncu poluotoka Gallipoli, ki so jih zavzeli že pred dvema mesecema, a Turki jih vedno napadajo in zdi se, da jih Turki kmalu še od tam vržejo nazaj. Poleg prej omenjenih zgb na brodovju so imeli Angleži in Francozi v tamošnjih bojih približno 40.000 mrtvih in ranjenih. Posledica teh brezuspešnih in pogubonosnih bojev s Turki so bile velike spremembe v ministerstvu na Angleškem, kjer se je moralo dosedanje ministerstvo umakniti odnosno spopolniti z možni drugih strank; pri tej spremembi je ob enem tudi padel angleški zunanji minister Grey, kateremu se pripisuje krivda, da se je začela ta strašna svetovna vojska, v kateri so do sedaj imeli najmanj uspehov Angleži sami. Seveda se oni izgovarjajo, da je temu krivo to, ker nimajo dovolj municije, kljub temu, da jim pomaga izdelovati smodnik in krogle skoro cela Amerika. V tej stiski so si ustanovili novo ministerstvo, ki ima tudi skrb in nalogo voditi proizvajanje municije.

Glas goriških Furlanov.

Državni poslanec dr. Bugatto, ki zastopa v državnem zboru červinjski in trziški okraj, je napisal v svojem glasilu »L'Eco del Lit.« pod naslovom: »Italija uničuje italijansko čast« med drugim naslednje značilne besede:

»Danes šele moramo verjeti, danes šele so dejstva zlomila našo narodno zavest. Oni del italijanskega naroda, ki je združen v nacionalni državi in ki ima ravno zato dolžnost s celo svojo močjo varovati dobro ime italijanske narodnosti, je to ime pokrtil z neizbrisno sramoto.

Italijansko orožje se je dvignilo proti Avstriji, prijatelju in zavezniku. Zaslepljena ali blazna je povzročila Italija zločin prelomljene zvestobe, nevarnost grozne vojske, uničenje italijanskih državljancev, italijanskih dežel.

Mi Italijani ob meji smo napadeni, ponižani, uničeni od strani onih vojakov, ki so v imenu osvobojenja dvignili nož izdajstva.

Toda Italija in svet naj ve, da Italijani Avstrije ravnanje Italije obžalujejo, se zgražajo nad njim in je proklinjajo. Daleč preko meja Italije smo branili svojo na-

rodnost in le s smrtjo nehomo biti Italijani; toda najgroznejši sunek proti italijanstvu je prišel od kraljestva Italije letos v maju l. 1915. Pred sodnim stolom zgodovine hočemo biti prvi najhujši obtožitelji. Sodba je izrečena, kazen je v božjih rokah. Kdo ve, če in kdaj pride odpuščanje. Italijani Avstrije! Skrijmo svoj obraz v sramu radi velike krivde, ki ni naša krivda, toda bolelost, ki nas razjeda, naj nas ne vpogne. Naša vest je čista in našo sramoto in našo bolelost dele z nami Italijani, ki so prosti verig framazonstva v Italiji«.

Novice iz mesta.

Praznik presv. Srca Jezusovega. Včeraj 11. junija je bil praznik presv. Srca Jezusovega. Druga leta je naš list pri ti priliki prinesel posebno prilogo. Letos to ni mogoče. Ampak prepričani smo, da se se je včerajšnji dan naše ljudstvo v obilnem številu zateklo k svojemu Bogu, da bi od Njega doseglo usmiljenje in varstvo. Jutri dne 13. junija imamo nedeljo, kjer se že po določbi kardinala Missie po vseh naših cerkvah vrši pred izpostavljenim Najsvetejšim slovesno posvečenje in slovesna prošnja za odpuščanje in prizanesenje. Idimo vsi v cerkev, idimo vsi — kakor je to želja sv. Cerkve in presv. Srca Jezusovega — k spravnemu sv. obhajilu, idimo vsi moliti pred Srce vsega usmiljenja in vse ljubezni, da blagoslovi naše vojake, da škrti domovino pred zahrbtnim sovražnikom in da varuje nas vse!

V Gorici imamo ta teden veliko vročino. Že prejšnji ponedeljek je dosegel toplotomer v senci 31° C in na to višino dohaja vsak dan. Vročini se pridružuje po cestah še prah, ki je vsem v veliko nadlego.

V noči od četrta na petek je vladała v Gorici popolna tema. Nobena svetilka ni gorela.

Po osmi uri zvečer ne sme nobena luč po hišah svetiti ven na prosto. Kdor rabi luč mora okna dobro zapreti, da se svetloba ne vidi ven. Od iste ure dalje ne smejo biti odprte tudi gostilne.

Novice.

Še enkrat opozarjamo vse naše p. n. naročnike, da lista ne tiskamo za naročnike kot take, ampak za vse občinstvo. Poštni promet je namreč sedaj, kakor je pač vsakemu znano, tak, da bi naš list moglo le neznatno število naročnikov dobivati. Če bi list tiskali za naročnike kot take, bi prvič ne dosegli svojega smotra, ker bi lista ne mogli naročnikom pošiljati in drugič bi imeli še mi sami precejšno gospodarsko škodo. Naročnikom pa ga pričnemo pošiljati takoj, ko se kolikor toliko spet povernejo normalne razmere. Upajmo da se to čimprej zgodi; do tedaj pa podpirajte »Novi Čas« s tem, da ga pridno po razprodajnih mestih kupujete.

O preč. g. dekanu v Kobaridu, Petercelu se je govorilo in pisalo, da je bil v Vidnu ustreljen od Italijanov. Sedaj pa to laški listi zanikujejo kot neresnično vest.

25.000 kron podpore je podelil občinski svet na Dunaju odboru za goriške ubožnike.

Papež je imenoval dosedanega pomožnega škofa v Turinu za vojaškega škofa, kateremu je poverjeno vrhovno vodstvo vsch vojaških duhovnikov italijanske vojske.

Preki sod je bila te dni po plakatih proglašena tudi v Gorici. Razteza se na naslednja hudodelstva: vohunstvo, veleizdaja, žaljenje Veličanstva, motenje javnega miru, ustaja, hudobno poškodovanje železnice in celega njenega obrata, hudobno poškodovanje telegrafov in telefonov; uboj, umor, rop, v kolikor se ta hudodelstva izvrše nad osebami ali predmeti stoječimi pod voj. oblastjo. Hudodelstvo tatvine spada pod preki sod v toliko, v kolikor je tat pri izvršenju tatvine bil oborožen z orožjem, ali če je tat izvršil tatvino med kakim požarom ali nesrečo

povzročeno po vodni sili ali kaki drugi nezgodi in ni bila pri tem povzročena škoda pod K 2000. Pri teh hudodelstvih se glasi obsodba na smrt na vešale; pri vseh drugih hudodelstvih, torej tudi v slučaju na zgorajšen način povzročene škode pod K 2000. pa na smrt z ustreljenjem.

Kot posledica prekega sode in bližnje bojne črte je izdalo glavarstvo oklice na prebivalstvo, da se ne sme muditi na oknih in na strehah, dajati znamenja z robci i. t. d., ker bi se znal vse to smatrati kot veleizdaja. Ob enem je tudi strogo prepovedano pustiti otroke po cestah, ker lahko povzročijo v svoji brezpametni nepregledno škodo za celo prebivalstvo.

Poveljnik avstrijskih čet na Goriškem v vojski proti Italijanom je general Rühr, na Tirolskem pa general Dankl. Proti Srbiji poveljuje našim četam general boroevič.

Poveljniki laške armade so naslednji: Vrhovno poveljstvo nad vso armado ima kralj; armada je razdeljena v štiri armadna poveljstva; poveljniki istih so: vojvoda Aosta, general Canera, general Wigeno in general Masitelli. Vojni minister je pa general Zupelli. — Načelnik italijanskega generalnega štaba je generalajntant Cadorna, njemu ob strani stoji generalmajor Porro.

Preki sod ali nagla sodba ima namen varovati s prisilnimi sredstvi koristi države in vojaštva. Kdor se pregreši proti njegovim določbam kaznuje se ga z najhujšo kaznijo, ki je mogoča. Izvršitev sodbe sledi v teku dveh ur, le če obsojenec prosi še za eno uro z izrečnim pristavkom, da hoče ta čas porabiti za svojo pravico na smrt se mu ta ura lahko dovoli. Po izvršenem hudodelstvu se mora obtoženca takoj postaviti pred vojaško sodišče, ki obstoja iz predsednika in še treh prisodnikov. Isto mora soditi hitro in se kolikor mogoče omejiti le na izvršeno hudodelstvo ter mora končati svoje preizkovanje in sodbo najkasneje v treh dneh. Če je obdolženec enoglasno spoznan za krivega, tedaj se obsodba glasi na smrt; le proti drugim soudeležnikom hudodelstva se lahko ta obsodba spremeni v 5 do 20 letno ječo in še to le tedaj, če je bil glavni krivec že usmrčen.

Za morebiten sovražen upad v našo deželo so izdala okoličanska županstva oglas na prebivalce, najsevtem slučajno vede napram sovražnikom mirno in dostojno. Nikdo ne sme napraviti kakega dejanja, ki spada samo pod vojaško oblast, ker bi sicer posledice bile grozne in uničujoče za vse prebivalstvo. Zatrčno upajmo sicer, da se sovražniku ne posreči udrėti v naše kraje, a potrebno je, da se naši ljudje tudi v tem slučaju vedejo mirno in z brezmiselnimi dejanji ne škodujejo sebi in vsem svojim sovaščanom.

Blokado avstrijskega obrežja je koj ob začetku vojske proglasila italijanska vlada, in sicer se ista razteza od avstrijske meje do severne črnogorske meje in od južne črnogorske meje čez celo obrežje Albanije; posledica te blokade je, da ne sme prebrestti te črte nobena ladja, ne naša ne kaka druga četudi nevtralna.

Novara - Mortara - Kustoca - Vis, to so imena ki jih omenja cesarski manifest in armadno povelje maršala nadvojvode Friderika. Slavni spomini z laških bojišč so združeni z njimi. — Pri Mortari je Radecki dne 21. marca 1849 premagal vojsko kralja Karla Alberta. — Pri Novari so Avstriji pod Radeckijem dne 23. marca 1849 premagali Piemontezce in njih kralja Karla Alberta. Posledica te zmage je bila, da se je Karl Albert odpovedal prestolu ter vlado prepustil svojemu sinu Viktorju Emanuelu II. — Pri Kustoci so Avstriji dvakrat premagali Lahe; prvič 23. julija 1848; poveljeval je Radecki; poveljnik laške vojske je bil Karl Albert. Drugikrat so Avstriji pod nadvojvodom Albrehtom dne 24. junija 1866 prav tam porazili Lahe, ki so šteli 130.000 mož, dočim je bilo Avstrijevcev le 75.000 mož. — Pri Visu si je avstrijsko bojno brodovje priborilo pod vodstvom admirala Tegetthoffa dne 20. julija 1866 krasno zmago nad italijanskim brodovjem.

Laška admiralna bojna ladja »Re d'Italia« je bila potopljena, tri druge pa težko poškodovane! —

Upajmo, da si bo avstrijska armada tudi sedaj pridobila slavne spomine v bojih z laško vojsko, ki prihaja v znamenju verolomstva in izdaje na naše meje!

Granatni dež na Yperu. Francoski listi z dne 31. maja poročajo, da je na mestu Yperu v Belgiji padlo v 4 dneh 20.000 granat, ki so jih Nemci izstrelili. Goričani lahko rečemo, da sedaj vemo, kaj to pomeni. Mesto Yperu je popolnoma porušeno in sedaj se bijejo na eni strani Francozi in Angleži, na drugi pa Nemci samo za razvaline.

Srbsko stališče glede Italije. Iz Sofije se poroča o sledečem značilnem članku »Politika«, ki izhaja v Belgradu. Imenovani list je glede intervencije Italije pisal sledeče: Avstro-Ogerska se more še zelo krepko braniti, Italija bo le malo pripomagala k izboljšanju vojnega položaja; zato se nikakor ne sme precenjevati njene nastopa. Tudi ni Italija upravičena, da zase zahteva ozemlja na škodo Slovanov. Kadar bo trosporazum Italiji dajal plačilo za njeno pomoč z orožjem, prepusti ji Savojo, Korziko, Malto, Tunis, Alžir in Egipt. Mi pa ne potrebujemo Italije. Istra in dalmatinsko obrežje je slovansk o-ozemlj in morata tudi ostati.

Silno značilno. V Luganu v Švici se poroča 21. maja, da so bili v italijanski zbornici, kjer se je odločevalo za vojsko proti Avstriji navzoči vsi diplomati izvemši Nemčije, Avstrije in Turčije. Velikansko pozornost je vzbudilo, da so bili pri tej seji prisotni tudi poslanci tržaškega mesta Pitacco in Hortis ter poslanec iz laške Tirolske Battisti, kakor da bi hoteli že naprej zastopati v Rimu one dežele, katere so do sedaj zastopali na Dunaju...

Velikanski plen zaveznikov meseca maja.

V majskih bojih so čete združenih nemških in avstrijskih armad pod vrhovnim avstro-ogerskim vodstvom imele sledeče vspehe: 863 častnikov in 268.869 vojakov ujetnikov; 251 lahkih in težkih topov ter 576 strojnih pušk zaplenjenih, poleg tega 189 municijskih vozov ter drugi vojni material, ki je n. pr. pri eni armadi v Karpatih znašal 8500 municijskih nabojev za artilerijo, 5 in pol milijonov za pehotc, 32.000 pušk - repetirk in 21.000 sabelj.

Število meseca junija na gališkem bojišču napravljenih ujetnikov naraste za okroglih 25.000 novih, neglede na zavzetje Pzemisla.

Lahi so bili aretirali okrajnega sodnika v Červinjanu Grešiča, ki se je nahajal v Turinu. Radi prekoračbe zakona glede bivanja tujcev v Italiji so ga bili kaznovali z 10 dnevnim zaporom, pa so ga izpustili. Ker je pa osumljen vohunstva, ostane še nadalje na razpolago policiji.

Škodo, ki so jo napravili laški plenilci pri nemirih v Milanu na premoženju Nemcev in Avstrijevcev cenijo na 10 milijonov lir.

Najnovejše vesti.

Dunaj 11. junija. Italijanski podmorski čoln Medusa je bil po enem našim podmorskim čolnom torpediran in potopljen. Drugi častnik in 4 mož je bilo ujetih.

Včeraj so bili vsi napadi Italijanov na celi fronti odbiti. Ponovni sovražni napad pri Gorici se je zlomil v ognju dalmatinskih deželnih bramburij čet; ravno tako je bil napad na severni fronti brezuspešen. Artilerijski boji se nadaljujejo.

Carigrad 11. junija. V zadnji noči trajajočem boju je potopila turška križarka »Midilli« velikega ruskega torpednega rusitca. »Midilli« se je vrnila nepoškodovana nazaj.

Vino motno, zavreto, se popravi kako tudi odvzame duh po plesni all mufi. Vzorec prinesiti ali poslati Naslov pové upravništvo »Novega Časa«.

Knjigarna Katoliškega tiskovnega društva

priporoča slavnemu občinstvu svojo bogato zalogo knjig, papirja, tiskovin itd. ter zagotavlja svoje cenjene odjemalce točne postrežbe.